

П А Р Т Ы Й Н А Е Ж Ы Ц Ц Е

Партыйна-тэхнічная канферэнцыя на фабрыцы „КІМ“

(Ад нашага нарэспандэнта па Віцебскай вобласці)

Пастанова ЦК ВКП(б) аб скліканні XVIII Усеагульнай партыйнай канферэнцыі яшчэ больш прыкавала ўвагу партыйнай арганізацыі віцебскай чучона-трыкатажнай фабрыцы „КІМ“ да важнейшых вытворчых пытанняў.

У 1941 годзе фабрыка павінна даць краіне прадукцыі на 101 млн. рублёў. Трэба будзе выпусціць 84 млн. пар чучоў і наскоў і 15,5 млн. штук бязважных вырабаў. Апрача таго фабрыка прастаіць у бягучым годзе напалоў прадукцыйнага асярэння прадукцыі: асобна выпуск ажурных чучоў, чучоў са скарткамі, рысуемых наскоў і інш.

Іх лепш забяспечыць выкананне дзяржаўнага плана? Якія арганізацыйна-тэхнічныя меры прыняць, каб асабліва даць далейшага ўздыму прадукцыйнасці працы, павышыць якасць прадукцыі і асабліва новага асярэння? Гэтымі пытаннямі на працягу двух дзён — 4 і 5 студзеня — займаўся партыйна-тэхнічная канферэнцыя, скліканая па ініцыятыве партыйнага бюро фабрыкі.

Перш канферэнцыя была праведзена выключна вядучым наладчыкам работ. На гэту важнейшую справу былі абліжаны партыйна і камсамоўская арганізацыя, стэханаўцы, інжынеры і тэхнікі фабрыкі. Каля 300 чалавек — інжынераў, тэхнікаў, майстроў, стэханаўцаў — на працягу некалькіх тыдняў вывучалі асноўныя нескарыстаныя ўнутрыфабрычныя рэсурсы, вывучалі пытанні, звязаныя з утварэннем перадавой тэхналогіі, з даляшнім тэхнічным прагрэсам фабрыкі.

Некалькі груп інжынера-тэхнічных работнікаў і стэханаўцаў прадпрыемства спецыяльна выяздзілі на ніскоўку чучона-трыкатажнай фабрыцы імені Розы Люксембург, ленінградскую фабрыку «Брасная заря» і маскоўскую чучона-трыкатажную фабрыку. На гэтых перадавых прадпрыемствах Савоза кімаўцы знаёмліліся з абсталяваннем, тэхналагічным працэсам, вывучалі навішныя металы і прыёмы ў рабоце. Апазнавалі яны перадавымі рабочымі гэтых прадпрыемстваў свой багаты стэханаўскі вопыт, накоплены за апошні год.

Ва ўсёй падрыхтоўчай рабоце камуністы адыгрывалі авангардную ролю. Члены і камітэты партыі — тэхнікі т. Соснер, Пескін, Шапіра, стэханаўцы-арганаізатары т. Пучкова, Падсочава і інш. праводзілі з рабочымі і работнікамі шматлікія гутаркі на тэхнічныя тэмы, давалі ім раз'ясненні і тлумачэнні, дапамагалі ім у вывучэнні тэхнічных навішак і прыёмаў працы. У гэтых гутарках і іншых тэмах прынялі актыўны ўдзел у падрыхтоўцы да канферэнцыі.

За час падрыхтоўкі было сабрана звыш 50 вельмі каштоўных рэспандэнтскіх пытанняў. Пытанне аб канферэнцыі не раз абмяркоўвалася на пасяджэнні партбюро і партыйных сходах. Былі таксама праведзены камсамоўскія школы, наравы рэспандэнтскіх і адміністрацыйна-тэхнічных персанала, рат пяхавых школаў рабочых.

Гадоўны інжынер фабрыкі тав. Галычынскі зрабіў на канферэнцыі даклад на тэму «Роль прадукцыйнасці працы на аснове мадэрнізацыі і механізацыі абсталявання».

Чучона-трыкатажная прамысловасць Савоза, — заявіў тав. Галычынскі, — унікальна і бурна развілася ў выніку перамоі сталінскіх пяцігодкаў. У 1932 годзе

чучона-трыкатажная прамысловасць Савоза дала спажыву 154 млн. пар чучона-наскоўных вырабаў, а ў 1940 годзе — 550 млн. пар. Дзякуючы шырокаму разгортванню стэханаўскага руху, бесперапыннаму росту прадукцыйнасці працы, выпрацоўка аднаго чучонага аўтамата ў СССР у тры разы перавышае выпрацоўку чучонага аўтамата ў Злучаных Штатах Амерыкі.

Але і пры гэтым бурным росце мы яшчэ не забавалісям растуць патрэбнасці насельніцтва нашай краіны. Мы яшчэ значна адстаем ад капіталістычных краін па колькасці чучонаных вырабаў на душу насельніцтва. У Злучаных Штатах Амерыкі, напрыклад, на душу насельніцтва прыходзіцца 11 пар, у Англіі — 8 пар, у нас, у СССР, — 3 пары. Перад намі стаіць задача шляхам мадэрнізацыі і даляшай аўтаматызацыі абсталявання ў найкарыснейшым тэрмін рэзка павялічыць выпуск чучона-трыкатажных вырабаў.

Гэтае пытанне і з'явілася асярэннем усёй партыйна-тэхнічнай канферэнцыі. Выступіўшы таварышы — дырэктар фабрыкі тав. Ханіна, старшы майстар швейна-кепельнага цэха тав. Камішнікаў, начальнік тэхнічнага аддзела фабрыкі інжынер тав. Шкляр, майстар рамонтнага цэха тав. Давыдаў, стэханаўцы-арганаізатары т. Падсочава, Пучкова і рэд і іншых таварышоў — удзелілі многа каштоўных прапановаў па даляшнім росту прадукцыйнасці працы і ўдасканаленню тэхналогіі.

Стэханаўца-арганаізатар тав. Пучкова паставіла на канферэнцыі пытанне аб усталяванні на вязальнай машыне аўтаматычных навішак, каб асабліва рабочым ад ручной абрэжкі ніці. Апазнавалі тав. Пучкова падкрэсліла неабходнасць павышэння скарасцей машыны.

«Я і мая падруга Шаўня абслугоўваем па 5 вязальных машынах. Але ў нас яшчэ застаецца свабодны час. Пры павелічэнні скарасці машыны мы зможам яшчэ больш падняць прадукцыйнасць працы, — заявіла тав. Пучкова.

Майстар швейна-кепельнага цэха тав. Саўчанка звярнула ўвагу ўдзельнікаў канферэнцыі на неабходнасць ўсталявання спецыяльных апаратаў на пецельных машынах і аўтаматызацыі перадач гукаўка да машыны. Усе прапановы выступіўшых таварышоў, у тым ліку маюцца, накопленыя за час падрыхтоўчай работы, дэталёва абмяркоўваліся на пасяджэннях секцыі.

Вывады пытанні, узятыя на партыйна-тэхнічнай канферэнцыі фабрыкі, наступныя: усталяваць на вязальных машынах, выпрацоўваючых жаночыя чучкі, дадатковы вядучы сістэма, што павялічыць прадукцыйнасць кожнага аўтамата на 35—40 проц., асабліва чучонага аўтамата спецыяльным прыстававаннем, што даць магчымасць перайсці на абслугоўванне 30 машынаў замест 22—23.

Партыйна-тэхнічная канферэнцыя таксама абмяркоўвала пытанні аб арганізацыі тэхналагічнага працэсу ў механічным цэху і аб рэстаўрацыі зношаных дэталей.

У рабоце канферэнцыі прымаў ўдзел сакратар гаркома партыі тав. Левікаў, сакратар Першамайскага райкома КП(б) тав. Купчын, а таксама прадстаўнікі віцебскай чучона-трыкатажнай фабрыкі імені Барыс Петкін і харкаўскай чучонай фабрыкі.

З. ЛАРЫСАУ.

IV пленум Палескага абкома КП(б)Б

МАЗЫР. (Нар. «Звязь»). 4 студзеня ў Дзеве партыйнай асветы абмяркоўваў пленум Палескага абкома КП(б)Б. Пленум засядаў і абмяркоўваў справаздачны даклад першага сакратара абкома партыі тав. Кур'яна.

Партыйна-тэхнічная лінія партыі прынята правільнай, практычная работа — завальняючай.

Пленум разгледзеў таксама арганіза-

цыйныя пытанні. У сувязі з пераходам тав. В. Г. Кур'яна на іншую работу пленум асабліва ўважліва абмяркоўваў перадачы сакратара і члена бюро абкома КП(б)Б. Першым сакратаром абкома КП(б)Б выбран тав. П. Д. Лавінін. Сакратаром па прамысловасці і транспарту выбран тав. Н. А. Зайцаў.

У рабоце пленума прыняў ўдзел сакратар ЦК КП(б)Б тав. Малін.

На сходах партыйнага актыва

Беласток

Ажыўлена прайшоў сход партыйнага актыва горада, прысвечаны вынікам снежанскага пленума ЦК КП(б)Б. Докладчык — сакратар гаркома тав. Раманаў падкрэслівае сінтэзу ў ўскрытых пленумам недахопах у кіраванні Мінскага гаркома КП(б)Б прамысловасцю і расказаў аб аналагічных недахопах у рабоце беластокскай партыйнай арганізацыі.

Прамысловасць Беластока за прайшоўшы год змянілася на непазнавальны. Большасць прадпрыемстваў рэканструіраваны, расшыраны і аснашчаны дадатковай тэхнікай. На тэкстыльных фабрыках і камбінатах працуе 10.170 рабочых — у два разы больш, чым пры гаспадаранні капіталістаў. Выбрав тэхніку павялічыўся з 5 мільянаў метраў да 12.700 тысяч метраў. Палавіна прадпрыемстваў горада дагэтуль выканала свае галавыя планы. Колькасць стэханаўцаў-многоастаночнікаў узрасла са 110 чалавек да 2.260.

Але гэтыя поспехі маглі-б быць значна большымі, — гаворыць докладчык, — калі былі-б скарыстаны ўсе рэзервы прадпрыемстваў і своечасова былі знішчаны недахопы ў рабоце. Значна колькасць тэкстыльных фабрыкаў да гэтага часу не выконвае норм выпрацоўкі. Заўважана яшчэ вядлікія прасты абсталявання, асабліва на першым і пятым камбінатах.

Дагэтуль яшчэ не ліквідаваны прагматы і спазненні. Асобны партыйны арганізацыйны аслабі бар'яры для выканання Указа ЦК ВКП(б) Вярхоўнага Савета ад 26 чэрвеня. На некаторых прадпрыемствах недастаткова ўзяты аўтарытэт дырэктара, і гэта параджае неумоўнае занадта. Напрыклад, на шкловазодзе гадоўны інжынер самавольна адмяняе загады дырэктара.

У спрэчках па дакладу выступіла 13 камуністаў.

Дагэтуль, — гаворыць дырэктар 6-га тэкстыльнага камбіната тав. Гімбельсон, — тэхналагічны працэс на тэкстыльных прадпрыемствах Беластока не стаў яшчэ паўнацэнным законам. Яго парушэнне па кожным кроку і часцей за ўсё на віне трэста. На 1941 год 6-га камбіната завяржана асярэннем, рысуем ягога патрэба фарбаванага валакна. Каб выканаць план, камбінат у сабраў у дзень 900 кілаграмаў такога валакна, трэста-не адпраўляе на камбінат ні аднаго кілаграма.

Камуністы т. Рыбалтоўскі і Галкін сінтэзіраваў на недахопах у развіцці мясцовай прамысловасці. Вапну, цюга, выдзіра з дрэва Беласток завозіць з усходніх абласцей БССР і Украіны, у той час як наяўнасць у горадзе кваліфікаванай рабочай сілы і бізнес сыравінай базы даюць магчымасць вырабляць гэтыя матэрыялы ў дастатковай колькасці і на месцы.

У гэтым годзе трэба павольна здычыць торфу. Рыхтавацца да торфасвабы трэба перш з ім. Неабходна завезці абсталяванне, спепратку, пабуваць інтэрна і сталовыя для рабочых.

У прынятым рашэнні актыўна абавязва гарком партыі павялічыць работу па кіраванню прамысловасцю.

Гомель

У Гомелі адбываюцца рэбныя сходы партыйнага актыва, на якіх абмяркоўваюць вынікі снежанскага пленума ЦК КП(б)Б. На сходах актыва Цэнтральнага раёна горада з дакладам аб выніках снежанскага пленума ЦК КП(б)Б выступіў сакратар райкома т. Станкевіч.

Прамысловасць раёна дагэтуль плану выканала на 104,5 проц. Звыш плана вывучыла прадукцыі на 3,5 мільяна рублёў. Докладчык указваў, што яшчэ дакладна не скарыстаны вядлікі рэзервы для павышэння прадукцыйнасці працы, якія ёсць на кожным прадпрыемстве раёна. На прадпрыемстве раёна 609 рабочых не выконваюць норм выпрацоўкі. Прастой з прычыны арганізацыйных няўладкаў дагэтуль ў 1940 годзе 79.484 чалавекгадзін.

Першых-жа завяткаў завялі, што наведваць курсы яму наметана, бо ён пераходзіў праграму, прадуючы самастойна. Ад вучобы Бараткевіч узяваў усакіі спосабы, а калі ў яго заныталі, яні раздзел Бараткага курса ён вывучае, ён упэўнена адказаў, што працуе над «семнаццаці» раздзелам. Будучы партгорам на парохе, Бараткевіч не забаваліся партыйна-масавай работай, а як механік дапусціў пад дэфектаў у машыне, з прычын чаго воў аслабілі ад абавязкаў партгоры і панжан у пасадзе.

Работнік Вярэжнаскага тэхнічнага ўчастка член партыі тав. Цароўна, спасылкаючыся на сваю «ператураннасць», вельмі рэдка наведваў лекцыі і кансультацыі, не працаваў над сабой. Пры праверцы ён не мог адказаць ні на адно пытанне.

Партгор парохода «Мясковский» тав. Алейнін ужо больш года збярэцца пачаць вывучэнне гісторыі партыі, але заўсёды сустракае аду і ту-жо пераходку — «ведоход часу». Да Алейніка прымавалі спецыяльнага кансультанта, але і гэта не дапамагло.

На жаль, такімі прыкладамі не адзінае. Асноўная прычына тут — слабая кіраванне партыйнай арганізацыяй працаўдзі. Некаторы сакратары партарганізацый усё аговы крытыкі папярэваюць супроць рэальных камуністаў, якія часта з-за сваёй малалікасці не могуць самастойна завесці «Баротка» курс гісторыі ВКП(б) і адуваюць патрэбу ў вывучэнні элементарнай падатрамы. У той-жа час гэтыя сакратары не патрабуюць вывучэння асноў марксізма-лэнінізма ад кіруючых работнікаў.

Так, напрыклад, у партарганізацыі Гомельскага рачнога порта (сакратар тав. Апасю) ні азіні камуніст не закончыў вывучэння «Бароткага курса гісторыі ВКП(б)». Выключна слаба працуе гурток. За апошнія два месяцы не было арганізавана ні адной лекцыі. На партыйных сходах аб'ектам для крытыкі з'яўляюцца малалічэнныя — прыбярэжышча Рыхіна, валадзіў Драбшынскі, шкпіер дэбаркадэра Фрадкін. Парт-

Па дакладу т. Станкевіча разгарнуліся спрэчкі. Выступіўшыя ўказвалі на недастатковую ўвагу райкома партыі да работы прамакарэрацыі. Пераважная большасць арцей раёна не выканала свае вытворчыя планы.

Трэба адзначыць, што большасць выступіўшых у спрэчках многа гаварылі аб сваіх дасягненнях і мала ўскрывалі недахопы ў рабоце райкома партыі і партыйных партыйных арганізацый па кіраванню прамысловасцю.

Па дакладу прынята рашэнне.

***

На сходах партыйнага актыва Нова-Беліцкага раёна горада з дакладам аб выніках снежанскага пленума ЦК КП(б)Б выступіў сакратар гаркома партыі т. Куцак. Докладчык указваў, што недахопы ў рабоце Мінскага гаркома па кіраванню прамысловасцю, якія ўскрыты пленумам, палкам адносяцца да работы Гомельскага гаркома, у прыватнасці Нова-Беліцкага райкома партыі.

З 9 прадпрыемстваў раёна гадавы план выканалі толькі 4. Дрэваапрацоўчы камбінат, фабрыка «Везувій», завод «Ізапіт» не выконваюць сваіх вытворчых планаў. Райком КП(б)Б і партыйныя партыйныя арганізацыі не ўважліва гэтабока ў аканоміку работы гэтых прадпрыемстваў.

Спыніўшыся на прычынах недавальняючай работы прамысловасці, докладчык прывёў рад вынікаў абыякавых адносін адміністрацыйна-тэхнічных работнікаў да арганізацыі працы ў цэхах і брыгадах, да ўлучэння рабочага дня на вытворчых і. Яшчэ поўнаасю не зжыты прагматы, спазненні і іншыя парушэнні працоўнай дысцыпліны.

Выступіўшы ў спрэчках таварышы крытыкавалі райком партыі за павярхоўнасць кіравання прамысловасцю раёна. Тав. Паўлінін (дырэктар ташчэкамабіната) і т. Сімановіч (дырэктар завакнавага камбіната «Везувій») адзначалі слабую настаноўку работнікам выканання.

Па дакладу тав. Куцака выступіла 16 таварышоў.

Актыўна прыняў рашэнне, у якім наменчаны канкрэтныя меры прынятыя па палашэнню работы прамысловасці раёна.

Вілейка

Адбыўся сход актыва вілейскай гаркаўскай партыйнай арганізацыі. З дакладам аб выніках снежанскага пленума ЦК КП(б)Б выступіў сакратар абкома партыі тав. Перачынін.

Докладчык падвёг крытыцы Вілейскай гарком КП(б)Б за павярхоўнасць, неважкі кіраванне мясцовай прамысловасцю. У кастрычніку мінулага года на пасяджэнні бюро гаркома былі заслушаны даклады кіраванню прамакарэрацыі «17 верасня», «Вызваленне» і «Харчавік». У сваёй паставе бюро гаркома не ўскрыла на прычыны дройнай работы гэтых прадпрыемстваў.

У спрэчках па дакладу тав. Перачыніскага выказаліся 12 чалавек.

Многія выступіўшыя крытыкавалі Вілейскі бургетр, які ў 1940 годзе асвоў толькі 52 проц. срэзкаў, адупчтаных на будаўнічых работах.

Сакратар абкома КП(б)Б тав. Клімаў зрабіў аналіз прычын недавальняючай работы прамысловасці. Ён указваў на неабходнасць лепш асвайваць запасы мясцовай сыравіны.

У часе напыхаючай XVIII Усеагульнай партыйнай канферэнцыі, — гаварыў тав. Клімаў, — на прадпрыемствах горада і абласці ўдзельна павялічана сацыялістычная сапраборства. Партыйныя арганізацыі павінны ўважліва вытворчы ўдзям мас і падляць работу прамысловасці на ўзровень зааца. Настаўленых пленумам ЦК КП(б)Б.

Сход актыва ў сваім рашэнні вызначыў у апаведнасці з паставой пленума рад канкрэтныя меры прынятыя па палашэнню партыйнага кіравання работ прамысловасці.

арганізацыя чамусьці не цікавіцца тым, што напачатку мясцовай праціваветранай абароны Дайнека, начальнік папурачна-разружачых работ Мажанікаў, асобныя капітаны і механікі не прадуць над сабой, не вывучаюць гісторыі партыі.

Гэтымі кіраванні, відзе, забылі паставоў ЦК ВКП(б), у акой гаворыцца, што «...без ведання тэорыі марксізма-лэнінізма, без аваляцыйна большызма, без пераадалення сваёй тэарэтычнай адсталасці нашы кадры будуць культава на абзедзе нагі, бо заадача правільнага кіравання ўсімі галінамі сацыялістычнага будаўніцтва патрабуе авалодання з боку практыкаў асновамі марксіска-лэнінскай тэорыі, патрабуе ўмяня кіравача гэарыі пры вырашэнні пытаннаў практычна-лэініскай».

Істотным недахопам у вучобе з'яўляецца вельмі маруднае вывучэнне Бароткага курса. Толькі 286 таварышоў вывучаюць пасляжэаграфічны перыяд, а астатнія ўсё лічэ сядзець на II, III і IV раздзелах. Зусім недастаткова прыцягваецца да вучобы інтэлігенцыя.

У метак карэпнага палашэння прамаганьскай работы палітадзел парохода арганізаваў на ўсё будучыя участках для кіруючых работнікаў шыль лекцыі на гісторыі ВКП(б), філасофіі, эканаміцы вытворчасці і фінансах. Завяржана 25 палашатных кансультацый і 10 лекцый пры палітадзеле. Асноўная ўвага ў лекцыянай і кансультацыйнай рабоце ўдзельна асваення пасляжэаграфічнага перыяда.

Наменчаныя меры прынятыя даць магчымасць падняць прапаганьскаю работу на больш высокую ступень і забяспечыць выкананне паставы ЦК ВКП(б) ад 14 лістапада 1938 г. і ад 16 ліпеня ад 1939 года. Пры гэтым ад партыйных арганізацый патрабуецца лепш ажыццяўляць кантроль над палітычнай самаадукацыйнай камуністаў, амапаца за палашэнню у прапаганьскай рабоце.

І. ПАВАЛОЦІН, лентар палітадзела Дняпра-Дзвінскага пароходства.

Настаўніца 1-й сярэдняй школы г. Дзевы (Віцебская вобласць) ардэнаносца Марыя Пракоф'еўна Лычынца за праваркай пісьмовых работ вучаюў у сабе на-дому. Тав. Лычынца ўзр 25 годна працуе педагогам.

Ведаць і вывучаць родную мову

Вядлікі рускі педагог К. Д. Ушынскі гаварыў, што, глыбока засваіваючы родную мову, кожны мае павышэнне лэгіа і без цяжкасцей засваівае плады мисляў і пачуўняў павярхоўна пакаленіяў.

Наша савецкая школа заацікана выхаванне чалавека з багатым запасам ведаў, чалавека здаровага, смелага, любячага працу, свой народ, радзіму, і ў гэтай краінавай і складанай рабоце кожнага настаўніка родная мова адыгрывае першаступенную ролю.

Бурны рост нацыянальных культур у нашай краіне — сведчанне няўхільных развіццяў партыі і ўрада ад свабодным развіццяў ўсёх народаў, аб росквіце іх роднай мовы і культуры. У нашай рэспубліцы, як і ва ўсёй краіне, дзеш працоўных вучацца на сваёй роднай мове.

За апошнія годна школы рэспублікі зрабілі значны крок уперад у вывучэнні беларускай мовы. Можна налічыць сотні настаўнікаў, якія прывіваюць дзедкам глыбокія веды на асновах навуц на іх роднай беларускай мове. Яны навулікі вучняў перадаваць на роднай мове ў танувальных адпаведных, лэгічна закончана свае думкі.

Але мы яшчэ сустракаемся з вывадкамі пагардлівых адносін часткі настаўнікаў-беларусоў да сваёй мовы. Гэтыя настаўнікі забываюць аб тым, што родная мова павінна быць асноўным прадметам у нашай школе. Не ва ўсёх школах вучні добра ўдзельнаюць беларускай мовай, таму што настаўнікі няправільна падыходзяць да вывучэння яе.

Настаўнік гісторыі другой беларускай сярэдняй школы г. Мінска тав. Сержанцаў дасканала ўдзельна свайм прадметам і метадыйна выкладання. Ён сам-беларус і добра ведае беларускую мову, а выкладанне чамусьці выдзельна выключна на рускай мове. У гэтай школе большасць вучняў-беларусоў не ведаюць сваёй роднай мовы.

Всё ж нават вывадкі, калі настаўнікі выкладваюць беларускую мову на рускай (настаўніца П-й беларускай няпоўнай сярэдняй школы г. Брэста Правешіч). Наўсёга пытанне: дзе-ж, калі не ў школе, вучань-беларус можа навучыцца правільна ўдзельна літаратурнай мовай? Школа павінна ўсмярна дапамагчы яму ў гэтым.

Часта нашы кадры настаўнікаў-беларусанаўцаў перакваліфіцыруюцца на выкладанне рускай мовы, хоць і ведаюць яе слаба. У школах горада Мінска, Гомеля, напрыклад, многа настаўнікаў перайшлі з выкладання беларускай мовы на рускую. І гэта адбылося толькі таму, што аддзелы народнай асветы не выву-

чалюць кожнага настаўніка і не скарыстоўваюць яго па прызначэнню.

Нашы педагогічныя інстытуты, пелву-чылішчы, пелкурсы таксама не звяртаюць увагі на падрыхтоўку кадраў выкладчыкаў беларускай мовы для школы. У большасці выпадкаў і тут усё выкладанне выдзельна па рускай мове. Прафесарка-выкладчык персанал не цікавіцца тым, ці пісьменна аказвае студэнты на пытанне. Гэлоўнае па іх думцы — гэта ведаць праграмы матэрыялаў і часам студэнты, якія правільна аказвае на пытанні, але непісьменна пабуваванымі сказай, атрымаўшы выдатныя апацікі.

Гэта лініа раз гаворыць аб безаказнасці людзей, якія рыхтуюць кадры на настаўнікаў беларускіх школ.

У ўраўняў сярэдняй школе Калінавіцкага раёна быў вывадкі, калі заадачы раённага аддзела народнай асветы і металыст Наркомаветы БССР уірашавалі адну настаўніку-беларуску, акая скачыла глыбокі аддзельна пелдністыва, выкладчык беларускую мову. Гэта — не здаровае, пелпачувальнае з'авішча. Дзе кароні яго?

Справа ў тым, што многія работнікі народнай асветы неапазнаваюць такую вядлікую здаравую справу, як развіццё напываўнай беларускай мовы, забываюць аб тым, што мы жывем у Беларускай рэспубліцы, дзе мільёны людзей гавораць па-беларуску і толькі на роднай мове мелуць глыбокі ўспрымаль — збэацікі сусветнай культуры і мастацтва.

Асаблівае бар'яры за глыбокае вучэнне роднай мовы ў школе з боку настаўнікаў і аддзелаў народнай асветы робіць амаюны ўплыву на малодзе наааае.

Многа гаворачы аб непісьменнасці вучняў па роднай мове, мы ў той-жа час не дабываем мошых ведаў. Вось факты. У Браціслаўскім раёне з 1119 вучняў пятак класаў не паспявае па вусяй беларускай мове 193, па пісьмовай — 388; у Нарэўлянскім раёне з 761 вучня пятак класаў па пісьмовай мове не паспявае 135.

Кожны грамадзянін, які жыве і працуе ў Беларускай рэспубліцы, абавязан дасканала ўдзельна беларускай мовай. Гэта тым больш даацяваць настаўніку, акая заацікана вучыць дзеш роднай мове.

Наша грамадасць мае права патрабаваць ад настаўнікаў правільнай паставоў вывучэння ў школе беларускай мовы. Вучні павінны выхадзіць са школы не толькі з завальцамі свёркага характарау і стабільнай воі, адоўжым да працы, але і добра ведаючы сваю родную мову.

НАШ ВОПЫТ СКАРЫСТАННЯ ТОРФУ ПРЫ ПЛАЎЦЫ ЧЫГУНА

Праблема замены асноўнага паліва вагаранкі—кокса—другім больш танным і менш дэфіцытным палівам ужо значна час займае сучасную тэхнічную мысль.

Часткова гэтая праблема вырашана. У другой палове 1940 года многія прадпрыемствы наркамата цяжкага машынабудавання, у тым ліку і наш завод, пачалі прымяняць сумесь кокса з вагаранкай. Гэта дало рад наглядных станоўчых вынікаў, галоўным чынам у сэнсе эканоміі кокса і параўнальна высокай тэмпературы пры плаўцы.

Аднак сумесь кокса з вагаранкай мае і рад спецыфічных вытворчых недахопаў, а імянна: паніжэнне прдукцыйнасці вагранкі, густы плавак, частую зашлакавую вагаранку і частую зашлакавую вагаранку бурных адтулін і вялікую складанасць самаго працэса плаўкі, што патрабуе пастаяннага тэхнічнага нагляду.

Гэтыя абставіны прымусілі мяне прадаумацца над вынашэннем іншых, больш новых відаў змяшчальцаў. Пасля доўгага думання вынашэння гэтай праблемы я прыйшоў да заключэння, што адным з такіх змяшчальцаў можа з'явіцца наш беларускі торф.

25 лістапада мінулага года мною была праведзена першая вопытная плаўка на сумесі торфу з антрацытам (50 проц. торфу і 50 проц. антрацыта па аб'ёму). Вынік першай плаўкі паказаў, што работа на торфе зусім рэальна, трэба толькі правесці некаторыя невялікія змяненні ў канструкцыі фурмак для плаўкі павярта ў вагранку. Намі былі выраблены і ўсталяваны ў вагранку чатыры фурмы тыпу Пайтэна, але крывы папярэдня, пры ўнутраным дыяметры вагранкі—800 мм. Наступныя плаўкі аказаліся зусім дэспнымі.

Працэс работы праходзіць наступным чынам. Спачатку ў вагранку заваляваецца халастая кокавая каалоша (380 кілаграмаў кокса). Затым даюцца 3—4 металічныя каалошы вагой на 375 кг. На кожную з гэтых металічных заваляваецца рабочая паліўная каалоша, якая складаецца з 75 проц. антрацыта і 25 проц. торфу, а ўжо на наступныя металічныя заваляваецца вагой у 500 кілаграмаў кожная даецца 50 проц. торфу і 50 проц. антрацыта.

Поўнасцю і ў тэрмін заключыць гаспадарчыя дагаворы

Зараз ідзе падрыхтоўка да заключэння гаспадарчых дагавораў на 1941 год.

Пры распрацоўцы новых гаспадарчых дагавораў асноўную ўвагу трэба звярнуць на якасць і камплектнасць пастаўляемых тавараў. Яшчэ да заключэння дагавораў вельмі важна ўсталяваць з асобнымі спажывачамі тэхнічныя ўмовы паставак тых тавараў, на якія няма зацвержанняў стандартаў.

Што павінна быць прадуладжана ў дагаворах?

Тэрмін паступлення прдукцыі; цвёрда ўсталяваная гадавая колькасць прдукцыі ў поўнай адпаведнасці з зацверджанымі планами; якасць, асартымент і камплектнасць прдукцыі, прадуладжаныя стандарты і тэхнічныя ўмовы.

Дагаворы, складзеныя ў супрачненні з урадавымі ўстановамі, павіны асважэнне і ўрадавыя ўстановы і ў дзяржаўных арбітражах.

Мясцовыя органы і органы арбітража асабліва ўвагу ў дагаворах павінны звярнуць на тую прдукцыю мясцовай прамысловасці, якая, у адпаведнасці з паставанай СНЕ СССР ад 1939 г., поўнасцю рэалізуецца на мясцовых рынках.

Трэба сказаць, што ў нас ёсць асобныя гаспадарчыя органы, якія адмахваюць

Вынікі плаўкі атрымліваюцца вельмі добрыя. Прадукцыйнасць вагранкі не толькі не зменшылася, але нават павысілася. Атрымліваюцца добры, вадкалікучы плак. Фурменныя адтуліны ў часе ўсяго працэса плаўкі светлыя і не зашлакаваюцца. Ёсць параўнальна моцнае падзенне процанта серы ў чыгуне. У сувязі з падатлівасцю самота торфу павялічылася колькасць заваляваў у вагранцы. Тэмпература метала перагата вышукну складала 1.320—1.340 градусаў, а наступныя вышукну да 1.400 градусаў.

Ціск вагранкі ў пачатку плаўкі складала 360—380 мм вадзянога слупа, а з сярэдзіны і да канца плаўкі знаходзіцца ў межах 400—420 мм вадзянога слупа. Вадкалікучы плак пасля выпрабавання на спецыяльных справах таксама дапамагае вынікі. Пасля расточкі ў леталі, вырабленыя на торфе, унутраных эфектаў не аказалася.

Гэтыя станоўчыя вынікі плаўкі мы атрымліваем нізменна за ўвесь перыяд работы на торфе, пачынаючы з 25 лістапада мінулага года, не гаворачы ўжо аб гадавым паказальніку—эканоміі арагакашпучага і эфінцітнага кокса. Раней на адну плаўку ў 15—16 тон у нас ішло да 3 тон кокса. Цяпер, калі мы прымяняем сумесь торфу з антрацытам, на такую-ж плаўку ідзе: кокса—300 кілаграмаў (халастая каалоша), торфу—700 кілаграмаў і антрацыта—900 кілаграмаў. Гадавая эканомія ад гэтага мерапрыемства па аднаму толькі нашаму заводу складала каля 100 тысяч рублёў. А па такім-ж метал работ прымянення сумесі торфу з антрацытам можа перайсці і рад іншых прадпрыемстваў цяжкай і мясцовай прамысловасці.

З гэтай перадачай нашага вопыту іншым прадпрыемствам БССР і ўсёму Союзнаму мы ў сучасны момант вырабляем парабярэзную тэхнічную справаду і спецыяльную інструкцыю па ўважэнню на працэс плаўкі чыгунна таварнага паліва—сумесі торфу з антрацытам.

А. М. МІЛОУ,
Інжынер-ліцейшчык Віцебскага станбаудаўнічага завода імені Кірава.

На абласной нарадзе

ВІЛЕЙКА. Гэтымі днямі здыблася нарада сакратараў райкомаў партыі, загадчыкаў райземдзелаў і дырэктараў МТС абласці па пытанню аб выніках сельгаспадарчага года, далейшых задачах арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгасаў і разгортвання сацыялістычнага спабарніцтва за высокай ўраджаі.

З цікавымі прамовамі аб росце калгасаў і разгортвання сацыялістычнага спабарніцтва за высокай ўраджаі выступілі сакратар Браслаўскага райкома партыі тав. Пячонка, дырэктар Докшыцкай МТС тав. Шатэроў і іншыя. Загальных Пастаўска-

га райземдзела тав. Хінькевіч расказаў аб вопыце калгаса імені Леніна па вырощванні цукровых буракоў.

Аб метагаспадарчым службам цукровых буракоў у калгасах абласці выказаў свае думкі загадчык Дунілаўскага райземдзела тав. Новікаў, сакратар Вілаўскага райкома партыі тав. Таміла і іншыя.

Нарада вярнулася рад практычных мерапрыемстваў па арганізацыйна-гаспадарчым умацаванні калгасаў і разгортванні спабарніцтва за ступодовай ўраджаі.

А. БУРАУ.

Бібліяграфія ПРАЎДЗІВАЯ КНІГА

Выдавецтва «Молодая гвардия» выпусціла невялікую кніжку ўспамінаў старога большэвіка Веры Швейцар «Сталін у Туркханаўскай сыстэме».

З вялікай цікавасцю будзе прычытана гэтая кніжка, якая апавадае аб гераічным жыцці праўдараў нашай партыі вайнага Сталіна ў перыяд яго чатырохгадовай Туркханаўскай сыстэмы. Цікасы ўрадаў літаратурна паліваў за таварышам Сталіным. Шпіль раз ён падвяргаўся сыстэма і самыя адважныя месцы Расіі. Многа раз сядзеў у турмах. Але нішто не магло змяніць сталевую волю пралетарскага барацьбы. Сталін, перамагаючы ўсе і ўсякія перашкоды, рабіў гераічныя палі і зноў з усёй рэвалюцыйнай страляю ўключэння ў паліцыйную работу.

У 1912 годзе таварыш Сталін зрабіў два паліцы ў Валодзьскай губерні і Нарыйскага края. Але паліцыя пільна сачыла за кожным крокам вярната сарэнтніка Леніна, і з прычыны зраджэння правакатара Рамана Маліноўскага таварыш Сталін зноў быў арыштаваны і ў пачатку ліпеня 1913 года высланы ў далёкі Туркханаўскі край на чатыры гады пад нагляд паліцыі.

Сталін у звартажэнне паліцыі лічыўся «бегунам», таму што ратка аставаўся ў сыстэме больш 2—3 месцаў. І каб атрымаць яму ўдзел у паліцыі, паліцыя дала саслаў яго ў далёкую Курейку. Доўгі, знясілаваны і небесечны шлях ад Ненебургі да Курейкі. «Толькі патумаль, у лоты трэба было праехаць больш двух тысяч кіламетраў па бурнаму, ілківаму Енісею. На тэрыторыі заставаліся вазавозы і нарогі. Больш месяца пагулава гэтае небесечнае паезджжа... В. Швейцар, «Сталін у Туркханаўскай сыстэме», стар. 9».

Што прадстаўляла сабою Курейка? «Курейка—маленкі пасаляк, які забудзены некалькімі годамі па Палічным кругам у бізжэйскай Туркханаўскай пустыні. Гэта самае паўночнае населіна Туркханаўскага края. Пра Курейку можна было б перапавядаць казачна, што яна знаходзіцца на краі зямлі. Зіма цягнулася тут 8—9 месяцаў, а зямля ноч пацягнула крутыя сутні. Тут ніколі не расло збожжа і гародніна. Тундра і лясны былі поўныя зікіх зваў. Чалавек пры 65-градусным морозе туліўся ў ворце. Простая, пільная ханіца з'яўлялася ўжо прывілеяй больш шчаслівых людзей. І вое сюды, у глуш Туркханаўскага края, у маленькую закінутую Курейку, выслалі таварыш Сталіна» (там-жа, стар. 9—10).

Разам з таварышам Сталіным у Курейку саслалі таварыша Сяверлова. Цікасы ўрад і тут будзе пабегу. На імя начальніка Енісейскага губернскага жандарма ўраўнення паліцыя спелнае рапартажэнне: «З прычыны матчынасці пабегу з сыстэмы ў межах звароту да раянскай партыі дзейнасці паманеных у зацісках ад 18-га чэрвеня гэтага года за № 57912 і 18-га красавіка гэтага года за № 55590 Іосіфа Вісарыявіча Джукавіча і Ясана Моўшана Сяверлова, высланыя ў Туркханаўскі край пад нагляд паліцыі, звартажэнне паліцыі проці іх усякіх перашкоды, рабіў гераічныя палі і зноў з усёй рэвалюцыйнай страляю ўключэння ў паліцыйную работу.

У 1912 годзе таварыш Сталін зрабіў два паліцы ў Валодзьскай губерні і Нарыйскага края. Але паліцыя пільна сачыла за кожным крокам вярната сарэнтніка Леніна, і з прычыны зраджэння правакатара Рамана Маліноўскага таварыш Сталін зноў быў арыштаваны і ў пачатку ліпеня 1913 года высланы ў далёкі Туркханаўскі край на чатыры гады пад нагляд паліцыі.

Сталін у звартажэнне паліцыі лічыўся «бегунам», таму што ратка аставаўся ў сыстэме больш 2—3 месцаў. І каб атрымаць яму ўдзел у паліцыі, паліцыя дала саслаў яго ў далёкую Курейку. Доўгі, знясілаваны і небесечны шлях ад Ненебургі да Курейкі. «Толькі патумаль, у лоты трэба было праехаць больш двух тысяч кіламетраў па бурнаму, ілківаму Енісею. На тэрыторыі заставаліся вазавозы і нарогі. Больш месяца пагулава гэтае небесечнае паезджжа... В. Швейцар, «Сталін у Туркханаўскай сыстэме», стар. 9».

РЫХТАВАЦА ДА МАСАВАЙ АСУШКІ І АСВАЕННЯ БАЛОТ

ЗАВАЮЕМ НОВЫЯ УРАДЖАЙНЫЯ ЗЕМЛІ

Радасныя дні перажываюць зараз калгаснікі сельгасарцелі імені 17 верасня. На выхаднай зямлі пад сонцам Сталінскай Калгасініцы заручана новае свабоднае жыццё. Вынікі безмясцельна і мазазямельна ўпершыню за сваё жыццё атрымліваюць столькі зямлі, што не прыдзе больш бедаваць аб хлебе ні вясной, ні летам.

Заключышы мазабю, выкараўшы свае абавязнасці перад дзяржавай і засяляючы населеныя і стражаныя фонды, мы пачалі рыхтавацца да размеркавання багатага ўраджаю, здабытага часнай працой калгаснікаў. 4 кілаграмы зямлі, каля 12 кілаграмаў бульбы і гародніны і да 10 кілаграмаў грубых кармаў—такі апата калгаснага прададця.

Адначасова мы абміроўваем нашы планы на будучае. Мы хочам сабета яшчэ больш узяць вагу калгаснага прададця, атрымаць ад зямлі больш зямлі і бульбы, мы імкнемся к таму, каб нашы фермы давалі больш малака і мяса. Горача падтрымліваем вынікі багатых калгаснікаў, якія жадаюць ператварыць свае балоты ва ўраджайныя палі і сенажні і пачынаюць пільна рыхтавацца да масавай асушкі і асваення балот.

Зямля ў нас не вельмі ўраджайная. Але ў нашых руках ёсць і сілы і срокі для ўдзельнага ўраджайнасці і сабятнасці палі і забалочаных сенажэй. Мы павінны прымушчы справядліва палескія балоты, якія атарнулі нашу вёску з усіх бакоў, служыць свабоднаю сөөвечнаю чалавеку і даваць багатыя ўраджаі зерных культур і сенажных траў.

Яшчэ ў мінулым годзе мы пачулі пра выдатныя справы калгаснікаў усходніх абласцей Саюзнай Беларусі. Мы вядзелі, што на асушаных балотах апы сөөвць жыта, ячмень, пшаніцу, авес і травы, сатэнь бульбы і гародніну і атрымліваюць высокія ўраджаі каштоўнай культуры—вок-сагіза. І мы ў мінулым годзе вышлі на балота і пачалі капаць каналы. За лета асушаны каля 50 гектараў, военно 6 гектараў уражалі пад вясняны пасев зерных культур. На аснове вопыта пасеву ўраджайнасці ў усходніх абласцях мы пачалі і гектар бульбы на поў, угнеюным тарыям кампостам, і атрымалі ў да разы большы ўраджай. Гэта было пачаткам вялікага наступлення на балота.

Зіма ў нас многа—1.537 гектараў. Але 1.000 гектараў яе прыпадае на балота, паскі і малаўраджайныя забалочаныя сенажні.

Мы падлічылі свае сілы і матчынасці і прыйшлі да вываду, што ў гэтым годзе зможам асушыць і сабят у нас менш 120 гектараў балота. Для гэтага мы створым

меліярацыйныя брыгады, якія адразу-ж пасля вясновай сдэбкі выйдзю на масава асушку балот і ачыстку іх ад хмыляка. На працягу года і асушэнне і ачыстка зможам пачаць ужо ў чэрвені. У меліярацыйных брыгадах і вясных будзю працаваць у якасці вопытных грабароў Марыя Сяргеева, Ольга Галахоўская, Параска Гітская і Марыя Галахоўская, якія ў 1940 годзе, працуючы на балоте, выкапалі за дзень па тры нормы.

Зразумела, што да часу масавага выхаду на асушку балот трэба падрыхтаваць лопаты, шурфы, шапкі, тапары і іншыя інструменты. Без добрай лопаты балота не заваюеш. І мы рашылі арганізаваць у сабе выбар драўляных лопат, якія потым ажу жалезам наш калгасны каваль Самуіл Шымідан. У нас ёсць добрыя калгасныя сталары—Фескапен, Зырко і іншыя, якія змогуць за зіму зрабіць столькі лопат, што іх хопіць на ўсіх грабароў нашата калгаса.

Мы адначасова рашылі выкапаць вясной сажалку і пачаць гадоўлю рыбам. Месца для сажалкі мы падаралі недалёка ад нашай фермы ля невялікай крыніцы. Такім чынам мы забяспечым чыстай вадой і нашу калгасную жывёлу.

Зіма—добрае час для падрыхтоўкі да заваявання новых ураджаёў. Мы арганізавалі ў сабе збор мясцовых угнеюнаў (гною, попу, курнага памёту) і вывезце ў поле не менш 2.000 ваозу вывезранага ўжо торфу. Гэты торф мы будзем браць з буртоў для пракапаных летам каналаў на балоте. Торф будзе змяшчаць з гноем і такім чынам намнога павысім ураджайнасць нашых пасеваных гноў.

Вясной мы засеем просам першыя 6 гектараў балота, асушанага намі ў 1940 годзе. Пры дапамозе Мабачыцкай МТС наастэрае ўзрасць вясной ішчэ 30 гектараў асушанага балота і асеець іх зернавымі культурамі. К воесню на асушаным балотэ ў нас вырастае багаты ўраджай.

Мы намераны асушыць балота Гапічка, палескія нашы сенажні, пасыбчы і выкапаць калгаснікаў Піншчыны паслядэпашу прыкладу. Ператворым справядліва балоты ва ўраджайныя палі і сенажні.

Арцём СЛЕСАРЧУК,
старшыня сельгасарцелі імені 17 верасня, Жабчыцкага раёна, Пінскай абласці, дэпутат райсөөва.

Брыгадыры і калгаснікі: М. Шыміно, А. Гуа, Р. Галахоўскі, А. Сяргеева, Е. Маковіч, С. Сяргеева, А. Маковіч, А. Галахоўскі, А. Назінец, С. Сяргеева, П. Зырко, Д. Брыч, Х. Берасень.

пастаць Вам наша прывітанне. Як жыце? Што робіце? Які настрой? Напішыце, што можаце. Прагнем жыццяго слова. Будзем чакаць ад Вас псіма.

Псіма прадаўжаў таварыш Сталін: «Маё прывітанне Вам, дарагі Ільіч, гарачае, гарачае прывітанне! Як жыце, як здароўе? Я живу, як раней, хлеб жуу, дажываю паважну тэрміна. Сумнавата, ды нічога не зробіш. А як Вышы здытадыжніш? У Вас-та, навушана, воесей... Чытаў я пільнаю артыкулы Кратычкіна... Чытаў дурна, зусім з розуму вымаў, чытаў таксама артыкулы Пеханава ў «Речі»—старая невывяржана бабатуна баба! З-ма... А нівідатары з іх допугаткамі, агентамі вольна-эканамічнага таварыства? Віль іх няма, каму, чорт мяне дэры! Няўжо так і астануцца яны бескараўнымі? Абрадуіце нас і павадзіце, што ў хуткім часе павіна быць орган, дзе іх будзю хластаць па роўцы, ды па ражамі, ды без утум! Калі ўдзумаеце напісаць, пішыце на адрасу: Тур(ханаўскі) край (Енісейскі край) губ(ерні), сяло Манастырская Сурэпу Сталінаўска. Ваш Коба (Сталін).

Тімафей (Сталінаўскі) просіць перадаць яго нлісае прывітанне Гэду, Самба і Валдэвельду на слаўных-хе-хе-пастах міністраў» (там-жа, стар. 34—35). З вялікай цікавасцю гэта пісьмо было дастаўлена за граніцу Леніну.

Люты 1917 года. Над кіраўніцтвам большэвіцкай партыі рабочыя і сяляне сцікнулі параска самадзяржаўе.

Сталін спыніўся ў сэрца рэвалюцый—Петраград. Тут ён разам з Леніным стўлаў руля большэвіцкай партыі і павёў рабочы клас на штурм капіталізма, на ўстаўленне дыктатуры пралетарыята.

Успаміны Веры Швейцар маюць вельзнае значэнне для працяжання нашай пільнасці, апы будзю працяжэннем з вялікай пільнасцю кожным працоўным нашай радзімы.

І. Г. КУЧАР.

Т Э А Т Р

РАМАНТЫЧНЫ СПЕКТАНЛЬ

«Дура для іншых, разумная для сябе» ў Першым Беларускам дзяржаўным Цыкла драматычным тэатры

Пасля пільнага спектакля «Странны суд» тэатр паказаў рамантычны спектакль «Дура для іншых, разумная для сябе».

У гэтай камедыі геніяльнага іспанскага драматурга XVI стагоддзя Лопе дэ-Вега многа іхлінасці, воесейсці і жыццерааснасці.

«Дура для іншых, разумная для сябе» любоўная камедыя інтрыгі, у якой многа бласкучых літаратурных камбінаній і значна менш жыццёвай праўды, чым у «драмах чэсці» Лопе дэ-Вега і ў яго трагедыях. Ражысёр В. Я. Галахоўскі—культурны і таленавіты мастакоўшчык еўрапейскай класікі—добра знаўца іспанскага тэатра. У паставіленым ім у БДТ-1 спектаклі ёсць разуменне мастацкай прыроды жанра і стылевых асаблівасцей камедыі Лопе дэ-Вега. Галахоўскі стварыў наспраўнаму тэатральны спектакль, у якім—ярыя, дынамічныя мізансцены, іхлівы тэм дэі і ўласціва іспанскаму тэатру рамантычная прыўнасца.

Актары тэатра, якія пераважна выступалі ў псіхалагічнай драме і нават бытавым рэпертуары, адуці тут большую, чым у радзе іншых спектакляў, лёгкасць, рухавасць, рытмічнасць, неабходна для ігры ў іспанскай камедыі.

Эмацыянальна фарба спектакля ўважачаны меладыйна, тэмпераментнай музыкы Е. К. Цікоцкага. Азіны папрок, які можна зрабіць ражысёру,—гэта не заўсёды дастаткова пачуццё меры. У асобных сценах спектакля вельмі многа мітусні. Надакучвае паўтараючыся зноў шпак. Занадта напышылі фінал спектакля.

Прыгожасць, грацыёзнасць рухаў і рытмічнасць дапамагаюць акторм стварыць астраўмыныя камедыійныя вобразы, паказваючы свае сімталы да разумнай і вынаходлівай дыялогі і антыпатыі да хлусават і рэўнай Тэатры. Вельмі ўдала ў спектаклі дыяна—С. М. Станюта.

Дыяна і Тэатра—найдобрае ярыя вышліныя вобразы—ў камедыі «Дура»—Дыяна—разумная, вынаходліва, захапала, парывістая ў сваёй страці. Яе «дурасць»—майка, жалючая хітрасць на пляху дажыгненне паставіленай перад сабой мты. Станюта называею тонка і даскладна раскрывае гэтую рысу характарау Дыяны. Артыстка, як і ражысёр, добра зразумела стыль камедыі. Яна жыць паўнакротым сцэнічным жыццём. Кожная роліца Дыяны-Станюты, кожны ёе рух поўны сапраўды рамантычнага тэмперамента і страці.

Выраза ў ігры Станюты і пачуццё каханна да Аляксандра. Гэтае пачуццё раскрываецца ў лёгкім, жыццераасным камедыійным стылі. І гэта зусім праўдліва.

М. МОДЭЛЬ.

Пісьмы ў рэдакцыю

Багаты працадзень

Багаты працадзень атрымаў ў гэтым годзе калгаснікі Баранавіцкай абласці. Паслявова зварышчыні сельгасарцелі за год, пераважна калгасы прыступілі да калічковага размеркавання сваіх даходаў.

Чэсная праца дала багатыя плады. У асобных сельгасарцелях калгаснікі атрымліваюць на працадзень ад 5 да 10 кілаграмаў бульбы. Так, напрыклад, калгаснікі сельгасарцелі імені Варашылава, Ляхавіцкага раёна, тав. Тудін Трафім Іванавіч са сваёй сям'ёй у колькасці трох чалавек выпрацавалі 1000 працадзень. Сям'я атрымала 3500 кілаграмаў зерных, 30.000 кілаграмаў бульбы і 1500 рублёў грашма. Калгаснікі сельгасарцелі імені Сталіна, гэтага-ж раёна, тав. Рукав Валік Філіпавіч са сваёй сям'ёй у тры чалавекі за выпрацавання 1050 працадзень атрымала 2675 кілаграмаў зерных, 29.400 кілаграмаў бульбы і 1575 рублёў грашма.

Калгаснікі сельгасарцелі імені Першага мая, Валодзьскага раёна, на працадзень атрымліваюць па 5 кілаграмаў зерных і па 9 кілаграмаў бульбы.

Зараз калгаснікі рыхтуюцца да вясновай пасевнай кампаніі 1941 года.

Г. Ф. ЛАПЦІН.

Сапраўдны ачаг сацыялістычнай культуры

Пры Забалочным сельсөөвене, Смалявіцкага раёна, ёсць добры Дом сакультуры. Але доўгі час у ім не праводзілася ніякай культуры-масавай работы. Калгаснікам не было дзе культурна праводзіць свабодна ад работы час. Зусім іншае зараз, калі на пасадку загадчыка Дома сакультуры назначана маладая калгасніца Таціна Еўменчык. Сваю дзейнасць яна пачала з таго, што прыцягнула да работы клубу шпакі актыўнай сельскай італігенцыі, камсамольцаў, несуюзнаю моладзь. І гэта дало добрыя вынікі. За кароткі перыяд пры клубе ўжо арганізавана некалькі гуртоў, у якіх займаюцца малады калгаснікі і калгасніцы. Асөөвона пастава праходзіць вясняныя запяці, добра прадуць гурток на аграахніцы і струны гурток. Правадзіцца цікавыя лекцыі і даклады.

Актыўна ўключыліся ў работу Дома сакультуры настаўнікі мясцовай школы. Яны сістэматычна праводзяць гурткі, аб'ядноўваюць калгаснае пераарумельнае птанні, арганізуюць чыткі газет. Вое, напрыклад, настаўнік І. Мурашка праўе цікавую гуртук на тэму «Наша краіна, яе трапіцы і багасці». Настаўніца В. Маляшчова праводзіць гурткі па гісторыі народаў СССР. Комсорг школынай камсамольскай арганізацыі І. Яновіч з'яўляецца ініцыятарам арганізацыі мастацкай самадзейнасці.

В. ЗЕНЬОВІЧ.

Абаронная работа ў заняпадзе

У Мазырскай раёне пачынаецца 120 пярвочны арганізацыі Асөөвяхіма. Але з асөөвяхімаўмі—рэзерва Чырпонай Арміі—не праводзіць ніякай абароннай работы. Ва многіх арганізацыях Слабодскага, Пружскага і іншых сельсөөвэнатаў на працягу двух год не абіраўся нават членскіх узносаў. Учот у іх зусім запущаны.

Работав Асөөвяхіма не кіруе абароннай работай. Старшыня пярвочных арганізацый школы не сцікавае, нішто ім не дапамагае.

Ад вядома, ва многіх раёнах асөөвяхімаўскія арганізацыі перабудавалі сваю работу на аснове новых праграм. Усялякі створаны спецыяльныя наарадзленныя, групы, атрады, у якіх праводзіцца ступёнавая вясная вучоба. Аднак у Мазырскай раёне «не паспелі» нават пачаць камасцаткаў для гэтых наарадзленных.

Палескі абласны сөөв Асөөвяхіма, які добра ведае аб усім гэтым, міршапа з таімі станаўчым.

І. Л. АЛМАУ.

Больш увагі бібліятэцы

У мястэчку Іль, Вілейскай абласці, ёсць рэспубліка бібліятэка. Але яна не задавальняе растучым запатрабаванам паліцыйства. Кніг у ёй мала. Бібліятэка не стала яшчэ сапраўдным ачагом сацыялістычнай культуры. Мясцовыя арганізацыі мала цікавіцца бібліятэкай, не акалопана ба павышэння ёе фонда новымі кнігамі. Малы вынік паліцыйнай і сөөвскай мастацкай літаратуры. Зусім асутнічаюць творы беларускіх пісьмешнікаў.

Само павышэнне бібліятэкі не прыстававана для нармальнай работы. У адым невялікім пакоі размяшчаны ўсе кнігі. Тут адуцься холадна, няма нават печкі для ападежна.

А. ЕФІМЧЫН.

